

Predstavljena Socijalno-demografska studija Varaždinske županije

17.7.2025.

Prosječna dob stanovnika Varaždinske županije je 43,9 godina, mlađe su prosječne dobi od stanovnika Hrvatske, a najzadovoljniji su razinom sigurnosti, organizacijom rada osnovnih škola i kvalitetom odgoja i obrazovanja, dok ih najviše muči dostupnost stambenih jedinica, visina životnih troškova, priuštivost stanovanja i dostupnost socijalne skrbi.

Ovo je samo dio podataka iz Socijalno-demografske studije Varaždinske županije, koja je predstavljena danas u Županijskoj palači u Varaždinu. Izrađena je u okviru provedbe „Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske i izrade stručno analitičkih podloga za prostorne planove nove generacije“, a financiralo ju je Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine putem pomoći dodijeljenih Zavodu za prostorno uređenje Varaždinske županije. Upravo je Zavod bio nositelj i koordinator Studije, a izrađivač Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

- Studija je važan strateški dokument i stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Varaždinske županije, ali i za prostorne planove općina i gradova kao planova nove

generacije. Služit će kao temelj za kvalitetno, odgovorno i održivo planiranje našeg prostornog i društveno-ekonomskog razvoja budući da smo putem analiza i istraživanja dobili sliku o demografskim izazovima, ali i potencijalima naše Županije. Zahvaljujem Ministarstvu koje je financiralo izradu ove Studije, Zavodu za prostorno uređenje Varaždinske županije koji je koordinirao njezinu izradu, te izrađivaču, Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu – rekao je župan Anđelko Stričak.

Osnovni cilj izrade Studije bio je dobiti kvalitetnu podlogu za daljnje planiranje održivog razvoja Županije koja se temelji na jednom od osnovnih resursa - populaciji Varaždinske županije, navela je ravnateljica Zavoda za prostorno uređenje Varaždinske županije Tanja Martinec.

- Studija predstavlja kvalitetnu podlogu budući da se temelji na realnim socijalno-demografskim osnovama i potrebama, koje su utvrđene na znanstvenim principima. Sukladno tome će se moći osigurati realno planiranje i dimenzioniranje pojedinih namjena i sadržaja u prostoru Varaždinske županije, kao i racionalno korištenje prostora. To se osobito odnosi na racionalno planiranje građevinskih područja za stambenu i mješovitu namjenu, te socijalnu/društvenu infrastrukturu, kao i ostale vezane relevantne sadržaje. Na takav način osigurava se osmišljeno planiranje budućeg razvoja Varaždinske županije u prostoru, uz korištenje i zaštitu prostora usklađeno s načelima održivosti, integralnog pristupa, te uvažavanja znanstveno i stručno utvrđenih principa – pojasnila je Tanja Martinec.

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu analizirao je demografske procese i trendove te prostorne razlike u demografskom razvoju, a analizirali su i socijalna obilježja i kapacitete pojedinih sustava te izdvojili glavne izazove i potrebe.

Jedan od najvećih izazova u budućnosti bit će zaustavljanje negativnih demografskih trendova budući da podaci govore da je Varaždinska županija u 30 godina izgubila ukupno 28.366 stanovnika ili relativno 15,10 % stanovništva. Analizirani podaci za 2023. godinu ukazuju na dva migracijska procesa: iseljavanje stanovništva u druge županije, ali i porast doseljavanja iz inozemstva u Varaždinsku županiju.

- Prosječna gustoća naseljenosti Varaždinske županije je 126 stanovnika na četvorni kilometar, što je gotovo dvostruko više od državnoga prosjeka. Gotovo svaki drugi

stanovnik živi u jednom od četiri grada, Varaždinu 27,45 posto, Ivancu 7,98 posto, Novom Marofu 7,4 posto i Ludbregu 5,32 posto. Prosječno u jednom naselju živi 526,36 stanovnika, a čak 92,41 posto ili 280 naselja ima do 1.000 stanovnika – iznijela je podatke iz Studije doc. dr. sc. Monika Komušanac s Odsjeka za demografiju i hrvatsko iseljništvo Fakulteta hrvatskih studija.

Prema projekciji, najveći broj stanovnika 2031. godine imat će gradovi Varaždin (40.831), Ivanec (11.766), Novi Marof (10.503) te općine Trnovec Bartolovečki (5.485), Cestica (5.069) i Maruševac (5.060). S druge strane, najveći gubitak stanovništva u odnosu na 2021. godinu očekuje se u općinama Martijanec, Mali Bukovec, Donja Voća i Breznički Hum.

Preporuke su izrada županijske demografske strategije s posebnim naglaskom na demografski najproblematičnija područja, kao i poticanje unutarnjih migracija prema demografski ispražnjenim dijelovima kroz stambene i porezne olakšice. Isto tako se preporučuje donošenje stambene županijske strategije i mjere poticanja priuštivoga stanovanja, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave.

